

Sygn. akt *I ACa 258/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny i Własności Intelektualnej

w składzie:

Przewodniczący: **Ryszard Marchwicki**

Sędziowie: **Ewa Staniszevska**

Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga /spr./

Protokolant: **st. sekr. sąd. Katarzyna Kaczmarek**

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2020 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **J. S.**

przeciwko **(...) sp. z o.o. w P.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 12 grudnia 2018 r. sygn. akt XVIII C 645/15

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten tylko sposób, że termin początkowy biegu odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 60.551,32 zł ustala na dzień 10 października 2018 r. do dnia zapłaty, oddalając powództwo o odsetki za okres od dnia 3 marca 2014 r. do dnia 9 października 2018 r.,

II. oddala apelację w pozostałym zakresie,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powódki 4.050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Ewa Staniszevska Ryszard Marchwicki Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga

Sygn. akt I ACa 258/19

UZASADNIENIE

Powódka J. S. w pozwie złożonym w dniu 27 lutego 2014 roku wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. na jej rzecz kwoty 525.334,26 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Ponadto powódka wniosła o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Na dochodzone roszczenie składała się kwota 287.220,00 zł tytułem odszkodowania związanego ze zmniejszeniem

wartości nieruchomości powódki wskutek ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania oraz kwota 238.124,26 zł tytułem nakładów niezbędnych do zapewnienia nieruchomości prawidłowego klimatu akustycznego.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

Wyrokiem częściowym z dnia 25 maja 2016 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu orzekł w przedmiocie odszkodowania związanego ze zmniejszeniem wartości nieruchomości powódki i z tego tytułu zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 78.352 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 3 marca 2014 r. do dnia zapłaty i oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Wyrokiem z dnia 7 marca 2017 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu oddalił apelacje obu stron od powyżej wskazanego wyroku częściowego.

Zaskarżonym wyrokiem końcowym z dnia 12 grudnia 2018 r. sprostowanym postanowieniem z dnia 31 grudnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził od pozwanego na rzecz powódki tytułem odszkodowania w związku z koniecznością rewitalizacji akustycznej budynku mieszkalnego powódki 60.551,32 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 3 marca 2014 r. do dnia zapłaty, z tym że od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie i w pkt 2 sentencji wyroku oddalił powództwo w pozostałym zakresie. W pkt 3 sentencji wyroku Sąd I instancji obciążył strony stosunkowo kosztami procesu tj. powódkę w 74 % natomiast pozwanego w 26 % i na tej podstawie zasądził od pozwanego na rzecz powódki 9.553,08 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych (pkt 3 lit. a. sentencji wyroku), zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 2.899,32 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych (pkt 3 lit. b. sentencji wyroku), zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 3.280 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 3 lit. c. sentencji wyroku), zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 9.336 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 3 lit. d. sentencji wyroku), nakazał ściągnąć od powódki na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Poznaniu z zasądzonych w pkt 1 roszczenia kwotę 738,90 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (pkt 3 lit. e. sentencji wyroku) oraz nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 259,61 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (pkt 3 lit. f. sentencji wyroku).

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i wyprowadzone z tych ustaleń wnioski prawne.

Lotnisko cywilne P. - Ł. jest własnością pozwanego (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P..

W dniu 30 stycznia 2012 r. Sejmik Województwa (...) podjął uchwałę nr (...)w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - Ł. w P..

Uchwała utworzyła obszar ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - Ł. w P., którego zarządcą jest (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.. Przedmiotowa uchwała wyznaczyła zewnętrzną granicę obszaru ograniczonego użytkowania na podstawie: (1) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 55$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych; (2) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $LA_{eqN} = 45$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych; (3) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 50$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska; (4) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $LA_{eqN} = 40$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska.

Na obszarze ograniczonego użytkowania wyodrębniono dwie strefy: (1) zewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca granicą obszaru ograniczonego użytkowania, a od wewnątrz linia będąca obwiednią izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 60$ dB oraz dla nocy $LA_{eqN} = 50$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych oraz izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 55$ dB oraz dla nocy $LA_{eqN} = 45$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością

lotniska; (2) wewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca obwiednią, o której mowa w pkt 1, a od wewnątrz linia biegnąca wzdłuż granicy terenu lotniska.

W uchwale wprowadzono wymagania techniczne dotyczące budynków położonych w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania w postaci: obowiązku zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynkach z pomieszczeniami wymagającymi ochrony akustycznej poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej. W uchwale wskazano, że przez odpowiednią izolacyjność akustyczną przegród budowlanych należy rozumieć izolacyjność akustyczną określoną zgodnie z Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej z uwzględnieniem poziomu hałasu powodowanego przez starty, lądowania, przeloty statków powietrznych, operacje naziemne i inne źródła hałasu związane z funkcjonowaniem lotniska, przy zapewnieniu wymaganej wymiany powietrza w pomieszczeniu, a także wymaganej izolacyjności

Sygn. akt IACa 258/19

cieplnej. Wskazano również, że przez właściwy klimat akustyczny w budynkach rozumie się poziom dźwięku zgodny z obowiązującymi Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej.

Powyższa uchwała weszła w życie w dniu 28 lutego 2012 r.

Powódka jest właścicielką nieruchomości gruntowej położonej w P. przy ul. (...) stanowiącej działkę nr (...), o powierzchni 0,1264 ha, zabudowanej budynkiem mieszkalnym, dla której Sąd Rejonowy Poznań- Stare Miasto w P. prowadzi księgę wieczystą nr (...).

Powódka J. S. wraz z mężem M. S. przesłali do (...) Dyrekcji Ochrony (...) w P. pismo datowane na dzień 8 listopada 2010 r., w treści którego wyrazili swój sprzeciw co do dalszej rozbudowy P.- Ł. w P., wskazując na ograniczenie użytkowania ich nieruchomości i spadek jej wartości. Powyżej wskazaną nieruchomość powódka nabyła na podstawie umowy sprzedaży z dnia 22 maja 1998 r.

Opisana powyżej nieruchomość znajduje się w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania lotniska P. - Ł. w P..

Na dzień wejścia w życie powołanej wyżej uchwały Sejmiku Województwa (...), nieruchomość położona w P., przy ul. (...) stanowiąca działkę nr (...), dla której Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w P. prowadzi księgę wieczystą nr (...), zabudowana była budynkiem mieszkalnym jednorodinnym, w zabudowie wolnostojącej, który zostały zrealizowany w konstrukcji tradycyjnej.

W warunkach wykluczających działalność lotniska pogarszającą klimat akustyczny w otoczeniu budynek mieszkalny powódki spełniałby wymagania polskich norm z zakresu izolacyjności akustycznej dla występującego w środowisku hałasu. Aktualnie w związku z hałasem wywołanym ruchem samolotów zwiększonym przez wprowadzenie obszaru ograniczonego użytkowania budynek mieszkalny, położony na nieruchomości gruntowej, która jest własnością powódki wymaga dodatkowych nakładów celem dostosowania go do zwiększonych hałasem lotniczym obciążeń. Dla zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w przypadku nieruchomości powódki koniecznej jest poczynienie następujących, niezbędnych nakładów dostosowujących budynek do zwiększonych obciążeń wywołanych hałasem lotniczym:

- na poddaszu (pokój nr (...)) – w miejsce istniejącego okna należy zamontować okno o wymaganym minimalnym wskaźniku izolacyjności akustycznej na poziomie 35 dB + nawiewnik systemowy;
- na poddaszu (sypialnia) – w miejsce istniejącego okna należy zamontować okno o wymaganym minimalnym wskaźniku izolacyjności akustycznej na poziomie 36 dB;

Sygn. akt IACa 258/19

- na poddaszu (garderoba otwarta – łącznie z pokojem) – w miejsce istniejącego okna należy zamontować okno o wymaganym minimalnym wskaźniku izolacyjności akustycznej na poziomie 32dB + nawiewnik systemowy;
- na poddaszu (pokój narożny nr (...)) – w miejsce istniejącego okna należy zamontować okno o wymaganym minimalnym wskaźniku izolacyjności akustycznej na poziomie 34 dB + nawiewnik systemowy;
- na poddaszu (pokój narożny nr (...)) – w miejsce istniejącego okna należy zamontować okno o wymaganym minimalnym wskaźniku izolacyjności akustycznej na poziomie 37 dB + nawiewnik systemowy;
- na poddaszu (pokój narożny nr (...)) – w miejsce istniejącego okna należy zamontować okno o wymaganym minimalnym wskaźniku izolacyjności akustycznej na poziomie 37 dB + nawiewnik systemowy;
- na poddaszu (pokój narożny nr (...)) – w miejsce istniejącego okna należy zamontować okno o wymaganym minimalnym wskaźniku izolacyjności akustycznej na poziomie 34 dB + nawiewnik systemowy;
- na poddaszu (pokój nad garażem) – w miejsce istniejącego okna należy zamontować okno o wymaganym minimalnym wskaźniku izolacyjności akustycznej na poziomie 34 dB;
- na poddaszu (pokój nad garażem) – w miejsce istniejącego okna należy zamontować okno o wymaganym minimalnym wskaźniku izolacyjności akustycznej na poziomie 34 dB;
- na parterze (pokój boczny od ulicy nr (...)) – w miejsce istniejącego okna należy zamontować okno o wymaganym minimalnym wskaźniku izolacyjności akustycznej na poziomie 37 dB;
- na parterze (pokój boczny od ulicy nr (...)) – w miejsce istniejącego okna należy zamontować okno o wymaganym minimalnym wskaźniku izolacyjności akustycznej na poziomie 37 dB;
- na parterze (kuchnia, jadalnia, salon) – w miejsce istniejącego okna należy zamontować okno o wymaganym minimalnym wskaźniku izolacyjności akustycznej na poziomie 37 dB;
- - na parterze (kuchnia, jadalnia, salon) – w miejsce istniejącego okna należy zamontować okno o wymaganym minimalnym wskaźniku izolacyjności akustycznej na poziomie 37 dB;
- w obrębie ścian zewnętrznych – konieczny jest montaż nawiewników ściennych akustycznych (...) 780 z mufą akustyczną + okap z wkładką akustyczną (Dn, e, A2 = 48 dB);

Sygn. akt IACa 258/19

- w obrębie ścian wybranych pomieszczeń – konieczne jest malowanie farbą emulsyjną tynków wewnętrznych;
- w obrębie ścian zewnętrznych – konieczne jest dwukrotne malowanie tynków zewnętrznych;
- w obrębie kubatury budynku – parter i piętro (przewody wentylacyjne) – konieczny jest montaż stabilizatorów;
- w obrębie przewodów wentylacyjnych konieczny jest montaż na wylocie kominów wentylacyjnych urządzenia wspomagającego (np. turbowent hybrydowy).
- o wymaganym minimalnym wskaźniku izolacyjności akustycznej tj. na poziomie 31 dB oraz zamontowanie nawiewnika okiennego z tłumikiem akustycznym;
- wymienienie okna na poddaszu sypialni narożnej nr 2 o wymaganym minimalnym wskaźniku izolacyjności akustycznej, tj. na poziomie 31 dB oraz zamontowanie nawiewnika okiennego z tłumikiem akustycznym;

- wymienienie okna na poddaszu sypialni od ogrodu o wymaganym minimalnym wskaźniku izolacyjności akustycznej tj. na poziomie 32 dB;
- wymienienie okna na parterze w salonie o wymaganym minimalnym wskaźniku izolacyjności akustycznej tj. na poziomie 37 dB;
- wymienienie okna na parterze w kuchni i jadalni o wymaganym minimalnym wskaźniku izolacyjności akustycznej tj. na poziomie 35 dB;
- zamontowanie nawiewników ściennych akustycznych (...) 780 z mufą akustyczną wraz z okapem i wkładką akustyczną (Dn, e, A2= 48 dB);
- malowanie dwukrotne farbą emulsyjną tynków wewnętrznych na ścianach wybranych pomieszczeń;
- malowanie dwukrotne farbą emulsyjną tynków zewnętrznych;
- zamontowanie na wylocie kominów wentylacyjnych urządzenia wspomagającego np. T. hybrydowy.

Wartość powyżej wskazanych nakładów dostosowujących budynek do zwiększonych obciążeń hałasem lotniczym wynosi 60.551,32 zł brutto.

Pismem z dnia 23 stycznia 2014 r., nadanym w dniu 24 stycznia 2014 r., powódka wezwała pozwanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. do zapłaty w terminie 14 dni do zapłaty kwoty 537.220,00 zł tytułem odszkodowania, w tym kwoty 287.220 zł tytułem zmniejszenia wartości nieruchomości i kwoty 250.000 zł tytułem nakładów niezbędnych do zapewnienia prawidłowego klimatu akustycznego. Pismem z dnia 19 lutego 2014 r., powódka

Sygn. akt IACa 258/19

ponownie wezwała pozwanego do zapłaty powyższej kwoty w terminie 5. dni od dnia otrzymania niniejszego pisma, przy czym pismo to zostało doręczone pozwanemu w dniu 21 lutego 2014 r.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd I instancji wywiódł następujące wnioski prawne.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy wskazał, że w ramach wniesionego powództwa zgłoszono dwa żądania-odszkodowania z tytułu spadku wartości nieruchomości oraz odszkodowania związanego z koniecznością poniesienia nakładów celem rewitalizacji akustycznej budynku mieszkalnego należącego do stron powodowej. Roszczenia te powódka wywodziła z faktu utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P.- Ł. uchwałą nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 30 stycznia 2012 r. Na mocy tej uchwały nieruchomość znajdująca się w użytkowaniu wieczystym powódki znalazła się w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania. Z uwagi na fakt, iż roszczenie powódki z tytułu spadku wartości nieruchomości zostało już rozstrzygnięte prawomocnym wyrokiem częściowym, Sąd I instancji ograniczył postępowanie jedynie do rozpoznania roszczenia powódki za nakłady konieczne do zapewnienia odpowiedniego klimatu akustycznego w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania wokół (...) w P..

Dalej Sąd I instancji zważył, że w art. 129 – 136 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska ustawodawca uregulował samodzielne podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej związanej z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości oraz z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania, przyjmując założenie, że odpowiedzialność za szkody związane z działalnością uciążliwą dla otoczenia powinien ponosić podmiot, który działalność podejmuje dla własnej korzyści. Sąd I instancji podzielił stanowisko Sadu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 24 lutego 2010 r (sygn. akt III CZP/128/09, Lex nr 578138) podnosząc, że przesłankami powyżej wskazanej odpowiedzialności jest wejście w życie uchwały wydanej przez właściwy organ samorządu terytorialnego, ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości, szkoda poniesiona przez właściciela nieruchomości, jej

użytkownika wieczystego lub osobę, której przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości i związek przyczynowy między wprowadzonym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, a szkodą.

Sąd Okręgowy zwrócił również uwagę na treść przepisów art. 135 ust. 1- 3a p.o.ś., które regulują tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko, dla zakładów lub innych obiektów, gdzie eksploatowana jest instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie. Następnie Sąd Okręgowy ponownie podzielając pogląd Sądu Najwyższego wyrażony m. in. w postanowieniu SN z dnia 9 kwietnia 2010 r., sygn. akt III CZP 17/10, wskazał, że przewidziana w art. 129 p.o.ś odpowiedzialność odszkodowawcza obejmuje także te szkody, które wynikają z przekroczenia standardów jakości środowiska w zakresie emitowanego

Sygn. akt IACa 258/19

hałasu. Pogląd ten oparty jest o wykładnię celowościową regulacji zawartej w ustawie Prawo ochrony środowiska, zgodnie z którą art. 135 ust. 1 p.o.ś stanowiący o możliwości ustanowienia obszaru ograniczonego jest wyjątkiem od zasady wyrażonej w art. 144 ust. 1 p.o.ś., zgodnie z którą eksploatacja instalacji w rozumieniu art. 3 pkt 6 p.o.ś nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska. Wyjątek ten stanowi, że na terenie obszaru ograniczonego użytkowania eksploatacja instalacji może powodować przekroczenie standardów jakości środowiska. Za tą szeroką interpretacją przemawia dążenie do kompleksowego uregulowania skutków ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania. Rozszczępienie tych skutków na szkody wynikające z ograniczeń przewidzianych wprost w uchwale o ustanowieniu obszaru ograniczonego użytkowania oraz szkody wynikające z emisji hałasu jest sztuczne.

W ocenie Sądu I instancji, biorąc pod uwagę powyższe, strona powodowa wykazała przesłanki odpowiedzialności pozwanego w oparciu o art. 129 ust. 2 p.o.ś w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś co do żądania z tytułu nakładów.

Sąd Okręgowy zważył, że bezspornym w sprawie, było, że w dniu 30 stycznia 2012 r. Sejmik Województwa (...) podjął uchwałę nr (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P.- Ł. w P.. Obszar ograniczonego użytkowania podzielony został na dwie strefy- wewnętrzną i zewnętrzną, w zależności od odległości od lotniska P.- Ł. i poziomu natężenia hałasu w danej strefie, a zabudowana budynkiem mieszkalnym powódki nieruchomość gruntowa stanowiąca działkę znajduje się na obszarze ograniczonego użytkowania w strefie wewnętrznej. Nadto Sąd I instancji wskazał, że poza sporem pozostawało, że powódka zgłosiła pozwanemu roszczenie przed upływem terminu dwuletniego terminu zawitego wskazanego w treści art. 129 ust. 4 p.o.ś., kierując do niego dwukrotnie pisma z dnia 23 stycznia 2014 r. (nadane w dniu 24 stycznia 2014 r.) oraz z dnia 19 lutego 2014 r., przy czym to drugie zostało doręczone pozwanemu w dniu 21 lutego 2014 r., a zatem przed upływem dwóch lat od wejścia w życie uchwały ustanawiającej obszar ograniczonego użytkowania.

Legitymacja czynna powódki nie budziła wątpliwości Sądu Okręgowego, który ustalił, że powódka jest właścicielką nieruchomości położonej w P. przy ul. (...) stanowiącej działkę nr (...), objętej księgą wieczystą o nr (...), którą nabyła w drodze umowy sprzedaży z dnia 22 maja 1998 r. W świetle poczynionych ustaleń nie budziło także wątpliwości, że powódka na przedmiotowej nieruchomości wybudowała budynek mieszkalny jednorodzinny. Sąd I instancji stwierdził zatem, że powódka była uprawniona do dochodzenia od pozwanego odszkodowania z tytułu poniesionych nakładów na rewitalizację akustyczną budynku posadowionego na jej nieruchomości. Legitymacja bierna pozwanego również nie wzbudziła wątpliwości Sądu I instancji, bowiem wynika ona wprost z przepisu art. 136 ust. 2 p.o.ś., stanowiącego, że obowiązany do wypłaty odszkodowania lub wykupu nieruchomości jest ten, którego

Sygn. akt IACa 258/19

działalność spowodowała wprowadzenie ograniczeń w związku z ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania. Podmiotem tym niewątpliwie był pozwany (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P., jako właściciel portu lotniczego, którego działalność spowodowała wprowadzenie ograniczeń.

Sąd I instancji podniósł, że bezpośrednim uszczerbkiem powódki związanym z ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania są również koszty związane z zapewnieniem w jej domu jednorodzinnym właściwego klimatu

akustycznego. Na konieczność zapewnienia właściwych warunków akustycznych budynków wskazują wymagania określone w uchwale Sejmiku Województwa (...) nr (...) Zgodnie zaś z dyspozycją art. 136 ust. 3 u.p.o.ś. w razie określenia na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków szkodą, o której mowa w art. 129 ust. 2, są także koszty poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie.

Wysokość i zakres tej szkody – nakładów koniecznych na zapewnienie właściwego klimatu akustycznego w pomieszczeniach budynków została wykazana na podstawie ustaleń i wyliczeń biegłego sądowego mgr inż. J. W. zawartych w opinii z dnia 14 września 2018 r. Sąd I instancji wskazał, że szkoda w majątku powódki przejawiająca się w konieczności poniesienia nakładów rewitalizacyjnych powstała już w dacie wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) z dnia 30 stycznia 2012 r. tj. w dniu 28 lutego 2012 r. Ustalając stan techniczny budynku mieszkalnego i wymagania akustyczne jaki ten budynek winien spełniać uwzględniono zatem stan przegród budowlanych na dzień wejścia w życie ww. uchwały. W związku z tym należy mieć tu na uwadze, że po wprowadzeniu przedmiotowej uchwały budynek mieszkalny powódki nie spełnia norm dla zamierzonych i wyliczonych poziomów dźwięku hałasu. Jak wynika z poczynionych ustaleń, w ww. pomieszczeniach budynku powódki dochodzi do przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu w związku z czym konieczne jest podniesienie izolacyjności akustycznej budynku. Łączna wartość nakładów niezbędnych do poniesienia celem zapewniania właściwego klimatu akustycznego wynosi 60.551,32 zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd I instancji stwierdził, że powódka wykazała, iż szkoda w postaci poniesienia na rewitalizację akustyczną w budynku mieszkalnym posadowionym na istotnej dla sprawy nieruchomości gruntowej wynosi 60.551,32 zł i tą kwotę Sąd Okręgowy ostatecznie zasądził od pozwanego na rzecz powódki. W pozostałym zakresie powództwo o odszkodowanie z tytułu nakładów poniesionych celem zapewnienia właściwego klimatu akustycznego podlegało oddaleniu.

O odsetkach ustawowych od zasądzonej należności głównej Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. oraz art. 363 § 2 k.c., przy czym wskazał, że pozwany pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia, uzasadniającym odpowiedzialność odsetkową,

Sygn. akt IACa 258/19

już od daty wynikającej z wezwania do zapłaty. Nie ulega wątpliwości, że roszczenie odszkodowawcze ma charakter bezterminowy, co oznacza, że staje się wymagalne po upływie odpowiedniego terminu wyznaczonego dłużnikowi do jego spełnienia (art. 455 k.c.). Z jego upływem dłużnik popada w opóźnienie, co uprawnia wierzyciela do żądania odsetek ustawowych na podstawie przepisów art. 481 § 1 i § 2 zd. 1 k.c. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 26 czerwca 2017 r., sygn. akt IACa 76/17). Strona powodowa zgłosiła swoje roszczenie pozwanemu dwukrotnie, przy czym – w drugim przypadku – wezwała pozwanego do zapłaty w piśmie z dnia 19 lutego 2014 r., które zostało doręczone pozwanemu w dniu 21 lutego 2014 r. (co wynika z załączonego potwierdzenia odbioru – k. 44 akt), wskazując że spełnienie świadczenia winno nastąpić w terminie 5. dni od doręczenia wezwania, tj. w analizowanym przypadku najpóźniej w dniu 26 lutego 2014 r. Powódka wniosła pozew w niniejszej sprawie w dniu 3 marca 2014 r. i od tej daty wносиła o uwzględnienie roszczenia odsetkowego. Sąd I instancji zatem powołując się na treść art. mając na uwadze art. 321 § 1 k.p.c. wskazał, że jest on związany żądaniem strony i uznał, że poczynszy od dnia 3 marca 2014 r. pozwany pozostawał w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia, zasądzając odsetki ustawowe od dnia wniesienia pozwu.

O kosztach procesu Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c., mając na uwadze wynik sprawy, a mianowicie ustalenie, że powódka wygrała proces w 26%, a pozwany w 74%. Powódka wniosła łącznie o zasądzenie kwoty 524.344,26 zł tytułem odszkodowania za spadek wartości nieruchomości i poniesienie nakładów na rewitalizację akustyczną budynku, a Sąd uwzględnił jej roszczenie do łącznej kwoty 138.903,32 zł (tj. 78.352 zł z tytułu spadku wartości nieruchomości + 60.551,32 zł za nakłady). W związku z powyższym Sąd obciążył strony kosztami procesu proporcjonalnie do zakresu w jakim każda z nich sprawę przegrała. Sąd I instancji ustalił, że na

koszty procesu poniesione przez powódkę składały się: opłata sądowa od pozwu w kwocie 21.268 zł (k. 70), zaliczka na poczet opinii biegłego w kwocie 5.000 zł, opłata od apelacji od wyroku częściowego w kwocie 10.444 zł (k. 496, k. 502), a także koszty zastępstwa procesowego w łącznej kwocie 12.617 zł (tj. 7.217 zł + [75% x 7.200 zł]), które Sąd ustalił na podstawie § 6 pkt 7 i § 12 ust. 1 pkt 1 i § 12 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radów prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Na koszty poniesione przez pozwanego składały się: opłata od apelacji od wyroku częściowego w kwocie 3.918 zł (k. 483), a także koszty zastępstwa procesowego w łącznej kwocie 12.617 zł (tj. 7.217 zł + [75% x 7.200 zł]), które Sąd ustalił na podstawie § 6 pkt 7 i § 12 ust. 1 pkt 1 i § 12 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radów prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Uwzględniając zatem, że powódka przegrała sprawę w 74%, Sąd zasądził od powódki na rzecz

Sygn. akt IACa 258/19

pozwanego kwotę 2.899,32 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych, a mając na uwadze że pozwany przegrał sprawę w 26% - Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 9.544,08 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych. Biorąc natomiast pod uwagę stosunkowe rozdzielenie kosztów zastępstwa procesowego, Sąd zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 9.336zł, a od pozwanego na rzecz powódki kwotę 3.280 zł. Z uwagi na konieczność uiszczenia na poczet wynagrodzenia biegłego łącznej kwoty 5.998,51zł, z czego do wysokości 5.000zł z zaliczki, Sąd – uwzględniając stosunkowe rozdzielenie kosztów, na podstawie art. 113 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 300) nakazał ściągnąć od stron na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu tytułem nieuiszczonych wydatków odpowiednio: od powódki kwotę 259,61 zł, a od pozwanego kwotę 738,90 zł.

Wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 12 grudnia 2018 r. wydany w sprawie o sygn. akt XVIII C 645/15 pozwany zaskarżył w części tj. co do rozstrzygnięcia, w którym Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo i zasądził na rzecz powódki kwotę 60.551,32 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 3 marca 2014 r. do dnia zapłaty, z tym że od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie (pkt 1 wyroku oraz w części orzekającej o kosztach procesu (punkt 3 wyroku). Zaskarżonemu wyrokowi pozwany zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

- art. 129 ust. 2 p.o.ś w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś. poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że odszkodowanie z tytułu poniesionych wydatków na rewitalizację akustyczną, należne jest bez względu na to, czy strona powodowa w rzeczywistości poniosła koszty rewitalizacji akustycznej swojej nieruchomości, podczas gdy wykładnia tychże przepisów prowadzi do wniosku, iż aby móc skutecznie dochodzić odszkodowania konieczne jest faktyczne poniesienie wydatków na rewitalizację akustyczną;
- art. 361 § 2 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że naprawieniu podlega szkoda, która jeszcze nie powstała, tak jak w niniejszej sprawie, w której nie doszło jeszcze do utraty składników majątkowych, czyli do poniesienia przez powódkę nieplanowanych (niezgodnych z jego wolą) wydatków;
- art. 129 ust. 2 p.o.ś w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś. poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że przepisy te określają dwie odrębne szkody w majątku powódki podczas gdy już wprost z treści tych przepisów wynika, że są to tylko różne postacie tej samej szkody;
- art. 129 ust. 2 p.o.ś w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś. poprzez ich błędną wykładnię i nieuwzględnienie zjawiska rekurencji, co w efekcie doprowadziło do zawyżenia sumy odszkodowania przyznanego stronie powodowej;
- art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. oraz art. 363 § 2 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że roszczenie o zapłatę odszkodowania stało się wymagalne w chwili wniesienia pozwu, podczas gdy skoro odszkodowanie zostało obliczone według cen aktualnych tj. cen z daty jego ustalania (orzekania) stało się

ono wymagalne dopiero z datą wyrokowania i najwcześniej od tej daty dłużnik (pozwany) pozostaje w opóźnieniu uzasadniającym zapłatę odsetek;

2. naruszenie przepisów postępowania tj.

- art. 227 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez przyjęcie przez Sąd I instancji, że wstąpienie szkody dochodzonej na gruncie art. 129 ust. 2 p.o.ś w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś. oraz rozmiar takiej szkody zostały w niniejszej sprawie udowodnione przez powódkę pomimo, iż powyższe okoliczności nie zostały udowodnione, w szczególności nie zostały udowodnione ze względu na wadliwość przedstawionej w sprawie opinii biegłego;
- art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez oparcie się przy rozstrzygnięciu sprawy na dowodzie z opinii biegłego zawierającej zasadnicze błędy metodologiczne, które uniemożliwiają potraktowanie jej jako rzetelnego środka dowodowego, mającego za zadanie wyjaśnienie okoliczności wymagających wiadomości specjalnych;
- art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez oparcie się w zaskarżonym wyroku na treści opinii przedstawionej w niniejszej sprawie, a przygotowanej przez biegłego nie mającego dostępu do dziennika budowy, pełnej dokumentacji projektowej i powykonawczej, a także decyzji o pozwoleniu na budowę wraz z dokumentacją udowadniającą stan nieruchomości na datę 28 lutego 2012 r., które to dokumenty są konieczne dla rzetelnego określania stanu faktycznego (w tym technicznego) nieruchomości powódki;
- art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez ich błędne zastosowanie i oparcie się przy rozstrzygnięciu o żądaniu odszkodowania z tytułu rewitalizacji akustycznej nieruchomości powódki, na opinii biegłego z dziedziny budownictwa o specjalności konstrukcyjno- budowlanej mgr. inż. J. W., który nie ma wiadomości specjalnych z dziedziny akustyki w sytuacji, gdy opinię dotyczącą zakresu ewentualnie wymaganych prac rewitalizacyjnych powinien sporządzić biegły akustyk;

Sygn. akt IACa 258/19

- art. 217 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie wniosku dowodowego strony pozwanej o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego z dziedziny akustyki oraz budownictwa, w sytuacji gdy strona pozwana w toku postępowania podnosiła szereg merytorycznych zarzutów do opinii biegłego J. W., a wnioskowane dowody miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy;
- art. 217 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c. poprzez całkowite pominięcie zastrzeżeń pozwanego względem przedstawionej w sprawie opinii biegłego oraz pominięcie wniosków dowodowych zmierzających do wykazania wadliwości metodologicznej oraz merytorycznej opinii, czym Sąd I instancji doprowadził do faktycznego pozbawienia strony pozwanej możliwości obrony jej praw;
- art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c. poprzez niedostateczne wyjaśnienie w uzasadnieniu wyroku przyczyn, ze względu na które Sąd nie przychylił się do wniosków strony pozwanej o powołanie innego biegłego z dziedziny akustyki i budownictwa; ego z dziedziny akustyki i budownictwa;
- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak odniesienia się do sformułowanych w piśmie procesowym strony pozwanej z dnia 17 października 2018 r. zarzutów do opinii biegłego J. W. w sposób pozwalający na przeprowadzenie kontroli instancyjnej rozumowania Sądu Okręgowego w tym zakresie.

W powołaniu na te zarzuty, pozwany na podstawie art. 368 § 1 pkt 5 k.p.c. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonym zakresie, jak również zasądzenie od strony powodowej na rzecz strony pozwanej zwrotu kosztów procesu w I instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Nadto pozwany wniósł o zasądzenie od strony powodowej na rzecz strony pozwanej zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym zwrotu zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany w apelacji wniósł również o przeprowadzenie dowodu z opinii łącznej innego biegłego z dziedziny akustyki i biegłego z dziedziny budownictwa w części przygotowanej przez biegłego z dziedziny akustyki.

Ewentualnie, w razie nieuwzględnienia powyżej wskazanych wniosków pozwany wniósł o uchylenie na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji. Ponadto pozwany wniósł o pozostawienie Sądowi I instancji rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego, w tym kosztach zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IACa 258/19

W odpowiedzi na apelację z dnia 3 kwietnia 2020 r. powódka wniosła o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie na rzecz strony powodowej zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja okazała się być bezzasadna w przeważającej części.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i na ich podstawie wywiódł trafne wnioski, które to ustalenia i wnioski Sąd Apelacyjny na podstawie art. 382 k.p.c. przyjmuje jako własne uznając za zbędne ponowne ich powoływanie.

Pozwany w apelacji podniósł zarówno zarzuty naruszenia prawa materialnego, jak i zarzuty naruszenia prawa procesowego. Przy ocenie prawidłowości zastosowania prawa materialnego miarodajny jest stan faktyczny sprawy, a zatem należy w pierwszej kolejności ocenić zarzuty o charakterze procesowym przy czym ewentualne uchybienia w tym zakresie pozostają dla postępowania odwoławczego o tyle istotne, o ile miały one wpływ na wydane rozstrzygnięcie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 r., sygn. akt II CKN 18/97, Legalis nr 30783).

Chybionym okazał się zarzut przytoczony w apelacji naruszenia przez Sąd I instancji art. 328 § 2 k.p.c. Wskazać należy, że naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. z reguły nie ma wpływu na treść wyroku, gdyż uzasadnienie sporządzane jest po jego wydaniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2015r. II UK 220/14 Lex nr 1771525). W orzecznictwie wskazuje się, że o skutecznym postawieniu zarzutu naruszenia przywołanego przepisu można mówić jedynie wówczas, gdy uzasadnienie wyroku nie zawiera elementów pozwalających na weryfikację stanowiska przyjętego przez Sąd, braki uzasadnienia w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych i oceny prawnej są tak znaczne, że okoliczności determinujące wydanie orzeczenia pozostają nieujawnione, bądź są co prawda ujawnione, lecz w sposób uniemożliwiający poddanie ich ocenie instancyjnej. Zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może odnieść skutek jedynie w tych wyjątkowych sytuacjach w których treść uzasadnienia orzeczenia Sądu pierwszej instancji uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania zaskarżonego orzeczenia (por.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2001r. IV CKN 970/00, Lex nr 52753, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 30 kwietnia 2015r. I ACa 1067/14, Lex nr 1711373). W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny nie dostrzegł, aby sporządzone przez Sąd pierwszej instancji uzasadnienie wyroku obarczone było rażącymi błędami czy też, aby zawierało braki wykluczające przeprowadzenie jego kontroli instancyjnej.

Powyżej wskazanego naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. pozwany upatruje w rzekomym braku odniesienia się do formułowanych w piśmie procesowym strony pozwanej z dnia 17 października 2018 r. zarzutów do opinii biegłego w sposób pozwalający na przeprowadzenie kontroli instancyjnej

Sygn. akt IACa 258/19

rozumowania Sądu I instancji w tym zakresie. Z powyższym stanowiskiem nie sposób się zgodzić albowiem reakcją Sadu Okręgowego na pytania podniesione przez stronę pozwaną w piśmie z dnia 17 października 2018 r. było przesłuchanie biegłego J. W. na rozprawie w dniu 28 listopada 2018 r., podczas której biegły odniósł się do pytań i

zarzutów strony pozwanej w piśmie z dnia 17 października 2018 r., zaś obecny na rozprawie pełnomocnik pozwanego miał możliwość bezpośredniego zadawania pytań biegłemu sądowemu.

Następnie Sąd I instancji oceniając treść wyczerpującej opinii biegłego sądowego oraz jego zeznań na rozprawie w dniu 28 listopada 2018 r. uznał opinię biegłego J. W. z dnia 14 września 2018 r. za przydatną dla rozstrzygnięcia sprawy. Z uzasadnienia wyroku Sądu I instancji wypływa wniosek, że Sąd Okręgowy wziął pod uwagę treść opinii biegłego oraz jego zeznań stwierdzając na ich podstawie, że biegły uzasadnił przyjętą metodologię oraz przez pryzmat tych wyjaśnień ocenił opinię biegłego z dnia 14 września 2018 r. jako rzetelną i fachową. Z uwagi na powyższe zarzut pozwanego odnośnie naruszenia przez Sąd I instancji art. 328 § 2 k.p.c. nie zasługiwał na uwzględnienie.

Pozostałe zarzuty pozwanego odnośnie naruszenia przepisów postępowania sprowadzały się do kwestionowania opinii biegłego sądowego J. W. z dnia 8 maja 2018 r. W tym zakresie pozwany wskazywał, że w jego ocenie przedstawiona w sprawie opinia biegłego jest wadliwa, zawiera zasadnicze błędy metodologiczne. Ponadto pozwany podnosił, że biegły sądowy podczas sporządzania opinii nie dysponował całością dokumentacji konieczną dla rzetelnego ustalenia stanu nieruchomości powódki na dzień 28 lutego 2012 r., a także kwestionował kompetencje biegłego sądowego wskazując, że biegły z dziedziny budownictwa o specjalności konstrukcyjno- budowlanej mgr inż. J. W. nie posiada wiadomości specjalnych z dziedziny akustyki toteż Sąd I instancji błędnie opierał się na sporządzonej przez powyżej wskazanego biegłego opinii orzekając o żądaniu z tytułu rewitalizacji akustycznej nieruchomości powódki.

Podkreślić należy, że jeśli chodzi o naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. to do skutecznego postawienia zarzutu naruszenia tego przepisu skarżący obowiązany jest wykazać, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu Sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. W celu wykazania naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. strona nie może jedynie ograniczyć się do przytoczenia treści tegoż przepisu, lecz musi wykazać jakich dowodów Sąd nie ocenił lub które z dowodów ocenił wadliwie. Pozwana w takim rozumieniu tego przepisu nie wykazała w apelacji, że Sąd Okręgowy oceniając moc opinii sporządzonej w sprawie przez J. W. uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego.

Pozwany w apelacji zarzucił, że Sąd I instancji naruszył art. 227 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez przyjęcie wystąpienia szkody dochodzonej na gruncie art. 129

Sygn. akt IACa 258/19

ust. 2 p.o.ś w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś. oraz rozmiar takiej szkody zostały w niniejszej sprawie udowodnione przez powódkę pomimo, iż powyższe okoliczności nie zostały udowodnione, w szczególności nie zostały udowodnione ze względu na wadliwość przedstawionej w sprawie opinii biegłego, która w ocenie strony pozwanej zawierała błędy metodologiczne.

W ocenie Sądu Apelacyjnego uznanie opinii biegłego sądowego J. W. za fachową i rzetelną i uczynienie jej podstawą ustalonego stanu faktycznego było w pełni zasadne. Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku podał motywy z powodu których opinię sporządzoną w niniejszej sprawie przez biegłego sądowego J. W. uznał za materiał będący podstawą dokonywania ustaleń faktycznych w sprawie i dokonał oceny wiarygodności oraz mocy tego dowodu. Strona pozwana nie zakwestionowała skutecznie oceny powyżej wskazanej opinii.

Strona pozwana zarzuciła, że biegły nie miał dostępu do dziennika budowy, pełnej dokumentacji projektowej i powykonawczej, a także decyzji o pozwoleniu na budowę wraz z dokumentacją uzasadniającą stan nieruchomości na dzień 28 lutego 2012 r. Jednakże pozwany w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji nie wniósł o przeprowadzenie dowodu z tych dokumentów. Strona pozwana nie zgłosiła wniosków dowodowych w powyższym zakresie chociażby w apelacji. Biegły J. W. sporządzając pisemną opinię w sprawie przedstawił stan nieruchomości powódki na dzień 28 lutego 2012 r. i ten stan nie był kwestionowany przez stronę pozwaną w toku postępowania przed Sądem Okręgowym. .

W niniejszej sprawie brak było podstaw do przeprowadzenia dowodu z łącznej opinii biegłego sądowego z dziedziny akustyki i biegłego z dziedziny budownictwa w części przygotowanej przez biegłego z dziedziny akustyki. Sąd w odniesieniu do dowodu z opinii biegłego ma obowiązek ocenić czy dowód ten ze względu na swoją treść, zakres, poziom merytoryczny, przyjętą przez biegłego metodologię, kompletność odniesienia się do zgromadzonego materiału dowodowego i zastosowane na jego podstawie założenia, jest dowodem przydatnym dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu do wyroku dokonał oceny opinii sporządzonej przez biegłego sądowego J. W. i ocena ta skutecznie nie została w apelacji zakwestionowana przez pozwanego. Specyfika oceny dowodu z opinii biegłego wyraża się w tym, że sfera merytoryczna kontrolowana jest przez Sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, w istocie tylko w zakresie zgodności tej opinii z zasadami doświadczenia życiowego, logiki i wiedzy powszechnej. Odwołanie się przez Sąd do tych kryteriów oceny stanowi należyte i wystarczające uzasadnienie przyczyn uznania opinii biegłego za przekonywującą (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2005r. sygn. akt II CK 572/04 Lex nr 15656). Niezadowolenie strony z opinii biegłego nie może stanowić wyłącznej podstawy do uwzględnienia wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego. Granicę obowiązku prowadzenia przez Sąd postępowania dowodowego wyznacza ocena czy dostatecznie wyjaśniono

Sygn. akt IACa 258/19

sporne okoliczności sprawy, zaś okoliczność, że opinia nie ma treści odpowiadającej stronie nie stanowi wystarczającego uzasadnienia dla przeprowadzenia dowodu z opinii innego biegłego. Potrzeba powołania nowego biegłego na tożsamą okoliczność powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii. Stąd też o dopuszczeniu dowodu z opinii innego biegłego na tożsame okoliczności nie może decydować wyłącznie wniosek strony, lecz zawarte w tym wniosku konkretne uwagi i argumenty podważające miarodajność dotychczasowej (dotychczasowych) opinii lub co najmniej miarodajność tę poddające w wątpliwość. W przeciwnym wypadku wniosek taki musi być uznany za zmierzający wyłącznie do nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 1999r. sygn. akt I PKN 20/99, Legalis nr 48138. Zdaniem Sądu Apelacyjnego podniesione przez pozwanego zarzuty okazały się niewystarczające do podważenia wniosków płynących z opinii biegłego sądowego J. W..

Fakt, że J. W. nie posiada wiedzy specjalnej z zakresu akustyki po raz pierwszy został przytoczony przez pozwanego w apelacji. Pozwany nie wyjaśnił dlaczego ten fakt podał dopiero w apelacji, a nie w zarzutach zgłoszonych do sporządzonych opinii. Sąd Apelacyjny na podstawie art. 381 k.p.c. pominął ten nowy fakt po raz pierwszy zgłoszony w apelacji, gdyż pozwany mógł go zgłosić w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, a potrzeba powołania tego nowego faktu nie wynikała po wydaniu wyroku przez Sąd Okręgowy. Nadto należy wskazać, biegły sądowy J. W. sporządzał opinię na okoliczność oceny nakładów koniecznych do poniesienia celem zapewnienia odpowiedniego klimatu akustycznego nieruchomości w szeregu postępowań, w trakcie których jego kompetencje nie były kwestionowane. W ocenie Sądu Apelacyjnego, biorąc pod uwagę zasady doświadczenia życiowego i zawodowego kompetencje biegłego J. W. jako biegłego z dziedziny budownictwa (w tym akustyki budowlanej, co wynika z treści decyzji Prezesa Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 15.10. 2015r o powołaniu tego biegłego) nie budzą wątpliwości.

Z uwagi na powyższe zarzuty pozwanego wskazane w pkt od 2.1 do 2.8 apelacji z dnia 24 stycznia 2019 r. nie zasługują na uwzględnienie.

Kwestia szkody objętej art. 129 ust. 2 p.o.ś. była wielokrotnie przedmiotem analizy Sądu Najwyższego na gruncie stanów faktycznych obejmujących następstwa ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania. Dominującym stało się stanowisko zgodnie z którym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości według art. 129 ust. 2 p.o.ś. jest także ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania, zaś przewidziana w art. 129 tej ustawy odpowiedzialność odszkodowawcza obejmuje także szkody w tym w postaci zmniejszenia wartości nieruchomości, które wynikają z przekroczenia standardów jakości środowiska w zakresie emitowanego hałasu. W związku z ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania pozostaje bowiem nie tylko obniżenie wartości nieruchomości, będące następstwem ograniczeń przewidzianych bezpośrednio w treści rozporządzenia

Sygn. akt IACa 258/19

o utworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania, lecz także obniżenie wartości nieruchomości wynikające z tego, że wskutek wejścia w życie rozporządzenia dochodzi do zawężenia granic własności (art. 140 k.c. w zw. z art. 144 k.c.) i tym samym do ścieśnienia wyłącznego władztwa właściciela względem nieruchomości położonej na takim obszarze. O ile bowiem wcześniej tj. przed wejściem w życie rozporządzenia (obecnie uchwały) właściciel mógł żądać zaniechania immisji (hałasu) przekraczającej standard ochrony środowiska, o tyle w jego wyniku możliwości tego typu został pozbawiony. Szkodą podlegającą naprawieniu na podstawie art. 129 ust. 2 p.o.ś. jest więc także obniżenie wartości nieruchomości wynikające z faktu, że właściciel nieruchomości będzie musiał znosić dopuszczalne na tym obszarze immisje np. hałas (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2010r. sygn. akt III CZP 128/09, Lex nr 578138).

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 29 listopada 2012r. II CSK 254/12 (Lex nr 1294477) wyjaśnił, że nie ma podstaw do przypisywania uregulowaniu art. 129 ust. 2 p.o.ś. roli ograniczenia szkody związanej z koniecznością dostosowania budynków do wprowadzonych wymagań technicznych jedynie do kosztów poniesionych; przepis art. 136 ust. 3 p.o.ś. nie wyłącza obowiązku naprawienia szkody jeśli konieczne prace remontowe nie zostały jeszcze wykonane.

W związku z powyższym zarzuty naruszenia art. 129 ust. 2 p.o.ś. w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś. oraz art. 361 § 2 k.c. (pkt 1.1. oraz pkt 1.2. apelacji pozwanego) nie zasługują na uwzględnienie.

Również zarzuty naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 129 ust. 2 p.o.ś. w związku z art. 136 ust. 3 p.o.ś. poprzez błędne uznanie, że przepisy te określają odrębne szkody w majątku powódki, podczas gdy to tylko różne postacie tej samej szkody oraz poprzez nieuwzględnienie zjawiska rekurencji.

Pozwany w apelacji zarzucił występowanie zjawiska określanego przez nią jako rekurencja odszkodowania. Z informacji zamieszczonych w Internecie ((...)) wynika, że rekurencja, zwana jest także rekursją – odwoływanie się np. funkcji lub definicji do samej siebie. W logice wnioskowanie rekurencyjne opiera się na założeniu istnienia pewnego stanu początkowego oraz zdania (lub zdań) stanowiącego podstawę wnioskowania (przy czym, aby cały dowód był poprawny, zarówno reguła, jak i stan początkowy muszą być prawdziwe). Istotą rekurencji jest tożsamość dziedziny i przeciwdziedziny reguły wnioskowania, wskutek czego wynik wnioskowania może podlegać tej samej regule zastosowanej ponownie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego z takim znaczeniem tego pojęcia nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie, gdyż według pozwanej spadek wartości nieruchomości zawiera już w sobie ewentualne koszty adaptacji akustycznej budynku. Z tym stanowiskiem nie można się zgodzić. Rozmiar szkód, jakie były przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie, badany był bowiem według stanu nieruchomości z dnia wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania, co dotyczyło zarówno wysokości koniecznych nakładów inwestycyjnych, jak i spadku wartości nieruchomości. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku z dnia 21 sierpnia 2013r. sygn. akt II CSK 578/12 wskazał, że

Sygn. akt IACa 258/19

odrzuć należy zarzut, że pomiędzy odszkodowaniem z tytułu umniejszenia wartości nieruchomości a odszkodowaniem rekompensującym konieczne wydatki na stworzenie w budynku właściwego klimatu akustycznego, zachodzi zależność uniemożliwiająca odrębne orzekanie o każdym z tych roszczeń.

Zarzut naruszenia art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. oraz art. 363 § 2 k.c. okazał się częściowo uzasadniony, jednak z innych względów niż wskazanych w apelacji.

Pisma powódki z 23 stycznia 2014 r. oraz z dnia 19 lutego 2014 r. (k. 40-41, 43-44) nie mogły zostać potraktowane jako wezwanie w rozumieniu art. 455 k.c., skutkujące powstaniem stanu wymagalności roszczenia odszkodowanego po upływie określonego w nich terminu. Skuteczne wezwanie do zapłaty odszkodowania pieniężnego musi bowiem zawierać treści pozwalające dłużnikowi na rzeczowe, według kryteriów obiektywnych, ustosunkowanie się do żądania

tak co do zasady, jak i wysokości. Tylko w takim przypadku można mu przypisać opóźnienie w wywiązaniu się z zobowiązania. Tymczasem w wezwaniu, jak i w pozwie powódka ograniczyła się do postawienia dowolnej w tamtym czasie (bo niczym nie popartej) tezy, że poniosła szkodę i przedstawieniu swobodnie wybranej kwoty rzekomej szkody. Przy tym warto podkreślić, że kwota wskazana w wezwaniu do zapłaty była kilkukrotnie wyższa niż kwota wysokości roszczenia ustalona przez biegłego sądowego, co czyni wyliczenia powódki niewiarygodnymi. Zaznaczyć też należy, że samo wprowadzenie (...) nie uzasadnia domniemania, że w związku z tym powstały szkody w postaci spadku wartości położonych na tym terenie obszarze nieruchomości i konieczności poniesienia nakładów akustycznych. Powódka nie załączyła do pozwu ekspertyzy dotyczącej zakresu koniecznych nakładów. Pozwany nie miał zatem możliwości dokonania merytorycznej oceny zasadności zgłoszonych mu w wezwaniu do zapłaty roszczeń. Dużą nieprecyzyjność określenia kwoty roszczenia w wezwaniu do zapłaty powódki w toku procesu potwierdziła opinia biegłego sądowego.

W tej sytuacji jedynymi miarodajnymi danymi pozwalającymi obiektywnie ustalić wysokość szkody wyliczenia zawarte w opinii biegłego sądowego J. W. sporządzonej na potrzeby niniejszej sprawy.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny uznał, że pozwany pozostawał w opóźnieniu w spełnieniu roszczeń powódki od dnia 10 października 2018 r. w odniesieniu do roszczenia z tytułu nakładów koniecznych poniesionych przez powódkę w związku z koniecznością rewitalizacji akustycznej należącego do niej budynku mieszkalnego. W tej dacie bowiem pozwany otrzymał odpis opinii biegłego sądowego J. W. z dnia 14 września 2018 r. z rzetelnym wyliczeniem wysokości szkody. Wówczas pozwany miał już dostateczną wiedzę, by stwierdzić zasadność roszczeń powódki także w aspekcie ich wysokości. Stwierdzić zatem należy, że od tej daty pozwany znajdował się w opóźnieniu w zapłacie odszkodowania uzasadniającym odpowiedzialność odsetkową w zakresie, w jakim świadczenie to zostało uznane za usprawiedliwione w świetle wniosków opinii biegłego. Rozszerzenia tj. do kwoty 60.551,32 zł. Brak było jednak podstaw do uznania, że odsetki od

Sygn. akt IACa 258/19

zasądzonych na rzecz powódki należności winny być zasądzone dopiero od postulowanej w apelacji daty wyrokowania, bowiem pozwany znajdował się w opóźnieniu w spełnieniu tych świadczeń już w terminie powyżej wskazanym,

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok jedynie co do daty wymagalności odsetek, ustalając termin początkowy biegu odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 60.551,32 zł na dzień 10 października 2018 r. do dnia zapłaty i oddalił powództwo o odsetki za okres od dnia 3 marca 2014 r. do dnia 9 października 2018 r.

W pozostałym zakresie, na podstawie art. 385 k.p.c. apelacja pozwanego podlegała oddaleniu jako niezasadna.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono z uwzględnieniem, że stroną przegraną w postępowaniu apelacyjnym jest w istocie pozwany, bowiem jego apelacja została uwzględniona jedynie w nieznaczącej części, W związku z tym zasądzone od pozwanego na rzecz powódki zwrot kosztów zastępstwa procesowego powódki w postępowaniu odwoławczym w wysokości 4.050 zł, przy czym kwota ta została ustalona na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 1800 poz. 265).

Ewa Staniszevska Ryszard Marchwicki Małgorzata Mazurkiewicz- Talaga